

НОРМИ, ЩО ВСТАНОВЛЮЮТЬ ПРОЦЕДУРИ СПРАВЛЯННЯ МІСЦЕВИХ ЗБОРІВ, У СТРУКТУРІ ПОДАТКОВОГО КОДЕКСА УКРАЇНИ

Мета. Метою статті є обґрунтування пропозиції щодо розташування правових норм, що встановлюють порядок справляння місцевих зборів, у структурі Податкового кодексу України (ПКУ).

Методи. За допомогою контент-аналізу проведено квантифікаційну обробку тексту ПКУ з подальшою інтерпретацією результатів, для логічного опрацювання правових норм застосовано формально-юридичний метод, при зіставленні структури кодексу упродовж усього терміну його дії – порівняльний метод, під час поділу місцевих податків і зборів залежно від об'єкта оподаткування використано метод угруповання.

Результати. Обґрунтовано, що законодавчо закріплене визначення поняття «збір (плата, внесок)» має тавтологією істотної ознаки спрямування обов'язкового платежу, містить умову отримання платниками спеціальної вигоди, що не відповідає дійсності, не у повній мірі корелюється з рентною платою та орендною платою (за землю); у визначуваному понятті ототожнено слова, які не є синонімами і мають різне лексичне значення. Сформульовано логічні дефініції податково-правових термінів «збір (податковий)» та «місцевий збір», які розкривають сутність цих обов'язкових платежів. Доведено, що податку на майно в податковій системі не існує. Норми ст. 265 Податкового кодексу України суперечать здоровому глузду – один місцевий податок не може «складатися» з трьох місцевих податків, які мають різні законодавчо закріплені обов'язкові елементи. Наголошено, що сьогодні при наявності у суб'єкта господарювання відповідного майна (у значенні, наведеному в ст. 190 Цивільного кодексу України) він може бути платником податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, транспортного податку, плати за землю та збору за місця для паркування транспортних засобів. Об'єкт оподаткування туристичним збором законодавчо не встановлено; доведено, що ним є послуга з тимчасового розміщення, отримана фізичною особою-платником збору у місцях проживання (ночівлі), перелік яких наведено у пп. 268.5.1 ПКУ. Підкреслено, що назва та структура розділу XII ПКУ, не узгоджується з нормами ст. 10, ст. 265 цього кодексу. У цей розділ кодифікованого правового акта включено норми, які встановлюють процедуру справляння туристичного збору, яким не обкладається майно.

Висновки. Запропонована структура спеціальної частини Податкового кодексу України, у яку поміщено процедури справляння існуючих у податковій системі податків і зборів, цілком і повністю відповідає чинним нормам п. 8.1 ст. 8, п. 9.1 ст. 9, п. 10.1, 10.2 ст. 10 ПКУ та дає можливість, у разі введення в податкову систему України нових загальнодержавних і/або місцевих податків і зборів, вносити доповнення у відповідний розділ цього кодифікованого правового акту.

Ключові слова: місцеві збори, податковий кодекс, податок на майно, складова частина тексту кодексу, структура кодексу.

Катерина Недоступ,
аспірантка кафедри
цивільного,
господарського
та екологічного
права Національного
технічного університету
«Дніпровська
політехніка»
orcid.org/0000-0003-0122-7007
nedostup.k.k@nmu.one

1. Вступ

Податковий кодекс України (ПКУ), створений на основі зведення в єдине ціле різних правових актів, що встановлювали принципи побудови системи оподаткування в Україні, види податків і зборів, їхні обов'язкові елементи, процедури податкового адміністрування тощо, набув чинності 01.01.2011 р.

Кодекс (лат. *codex* – книга) – «особливий вид закону» (Петришин, Погребняк, Смородинський та ін., 2015). Цвік М. В., Петришин О. В., Авраменко Л. В. та ін. визначають його, як «єдиний, зведений, юридично і логічно цілісний, внутрішньо узгоджений нормативно-правовий акт, що забезпечує на науковій основі повне, узагальнене та системне регулювання суспільних відносин у відповідній галузі або підгалузі законодавства» (Цвік, Петришин, Авраменко та ін., 2009), Наливайко Л. Р., Припутень Д. С., Грицай І. О., Ільков В. В., Голобутовський Р. З., Наливайко О. І., Обушко В. В., Чепік-Трегубенко О. С. – «кодифікований закон, що є системою нормативних приписів, які виражають у цілісному і внутрішньо погодженому вигляді найбільш важливі норми конкретної галузі права або основних інститутів (підгалузей) права» [Наливайко та ін., 2020].

ПКУ є результатом спеціальної кодифікації здійсненої у межах однієї з підгалузей фінансового права – податкове право. Згаданий правовий акт, що забезпечує правове регулювання сфери податкових правовідносин, не є досконалим. З моменту набрання чинності й дотепер, у ПКУ внесено понад 180 змін та одне з його положень, у встановленому законом порядку, було визнано неконституційним. На наявні у ПКУ суперечності й юридичні колізії неодноразово звертали увагу, як вчені-правники, так і вчені-економісти. Проте, увесь час чинності цього кодексу його структура залишається поза їхніми науковими інтересами.

Мета статті – обґрунтування пропозиції щодо розташування правових норм, що встановлюють прядок справляння місцевих зборів, у структурі Податкового кодексу України.

Дослідження структури кодифікованого правового акта проводилося із застосуванням контент-аналізу,

який полягав у квантифікаційній обробці тексту з подальшою інтерпретацією результатів, формально-юридичного методу – для логічного опрацювання правових норм, порівняльного методу – для зіставлення структури кодексу, упродовж усього терміну його дії, методу угруповання – для поділу місцевих податків і зборів залежно від об'єкта оподаткування подібного майну, у значенні, наведеному в Цивільного кодексу України (ЦКУ) [пп. 14.1.105 п. 14.1 ст. 14 ПКУ; ст. 190 ЦКУ].

2. Визначення поняття «місцевий збір»

У словниках української мови «збір» тлумачиться як форма податку (Бусел, 2005; Дубічинський, 2006; АН Української РСР, Ін-т мовознав. ім. О. О. Потебні, 1972). Тому, саме так усі опитані нами особи [керівники підприємств, керівники і менеджери їх відповідних структурних підрозділів (окрім бухгалтерської і юридичної служби), фізичні особи-підприємці, пересічні громадяни] розуміють сутність сплачуваних зборів, передбачених чинним законодавством. На відміну від тлумачних словників української мови, в юридичних, фінансово-економічних, і митних термінологічних словниках, а також у навчальній літературі, зміст вищезазначеного поняття розкривається за допомогою таких його найістотніших ознак, як обов'язковий платіж юридичних і фізичних осіб в бюджет, який має відплатний, компенсаційний характер (Шемшученко та ін., 1998), «обов'язковий платіж до відповідного бюджету, що справляється із платників зборів, з умовою отримання ними спеціальної вигоди» (Бережнюк та ін., 2013), «цільовий податок, який справляють для покриття конкретних потреб» (Загородній, Вознюк, 2007), «платіж ..., який має певне цільове призначення» (Тимченко, Сибірянська, Кокшарова та ін., 2012]. Центральним органом державної податкової служби збори визначені як «платежі юридичних та фізичних осіб, які встановлюються в твердих розмірах за надання певних прав чи послуг або на відшкодування окремих видатків бюджету» (офіційний вебпортал Державної податкової служби України).

Сучасна податково-правова термінологія містить поняття «збір (плата, внесок)», визначення якого закріплено у п. 6.2 ст. 6 Податкового кодексу України. Таким чином, для застосування у сфері оподаткування поняття «збір», «плата» і «внесок» ототожнено [слова, які не є синонімами і мають різне лексичне значення (Бусел, 2005; Дубічинський, 2006; АН Української РСР, Ін-т мовознав. ім. О. О. Потебні, 1972)].

Натомість, згідно з нормопроєктувальною технікою визначення термінів, які закріплені в правовому акті, мають відповідати вимогам до ділового стилю і не повинні суперечити загальноновживаним значенням.

Відомо, що всі, встановлені ПКУ, податки і збори сплачуються до відповідного (державного чи місцевого) бюджету [ст. 29, 64, 64¹ Бюджетного кодексу України (БКУ)], в бюджетному й податковому праві термін «єдиний рахунок» має однакове визначення (п. 35¹.1. ст. 35¹ ПКУ; абз. 2 п. 23¹ ч. 1 ст. 2 БКУ). Відповідно до п. 14.3 ст. 14 ПКУ, кошти, перераховані платником податку на

єдиний рахунок, вважаються внесеними (сплаченими) ним до бюджету. Далі, кошти з єдиного рахунку переводяться на бюджетні рахунки для зарахування податкових надходжень (постанова Кабінету Міністрів України № 321, 2020). Отже, єдиний рахунок є інструментом переведення платником податку (збору) коштів в бюджет.

На підставі вищевикладеного, вважаємо, що більш слушною буде така дефініція податково-правового поняття «збір» – форма податку; встановлений державою обов'язковий платіж до відповідного бюджету, що справляється з юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та фізичних осіб, *за умови отримання ними спеціальної вигоди, у тому числі й внаслідок вчинення на користь таких осіб юридично значимих дій*. Проте, виділені автором у ній курсивом слова належить виключити тому, що на законодавчому рівні (у ПКУ та БКУ) не закріплено цільове використання коштів, які надходять в бюджет від адміністрування існуючих в податковій системі зборів (військового, туристичного, за місця для паркування транспортних засобів). На цю обставину неодноразово звертали увагу вітчизняні науковці. Проблема цільового використання коштів туристичного збору обговорювалася представниками Державного агентства розвитку туризму України (ДАРТ), Дніпропетровської, Харківської та Запорізької обласних державних адміністрацій, місцевих державних органів влади, об'єднаних територіальних громад (ОТГ), туристичного бізнесу та науковцями на регіональній туристичній конференції, яка відбулася у м. Дніпро 23.11.2021 р.

Результати контент-аналізу актів податкового законодавства України свідчать про відсутність (з моменту проголошення незалежності держави й дотепер) законодавчого закріплення визначення поняття «місцеві збори». Хоча такі спроби мали місце. Так, у п. 1 указу Президента України від 25.05.1999 р. № 565/99 наведено таке визначення: «місцеві податки і збори – обов'язкові платежі, що встановлюються сільськими, селищними, міськими радами згідно з цим Указом, справляються в межах відповідних адміністративно-територіальних одиниць і зараховуються до їх бюджетів». Проте, цей підзаконний нормативно-правовий акт не набрав чинності, в зв'язку з відхиленням Верховною Радою України проекту Закону України «Про місцеві податки і збори» (постанова Верховної Ради України № 754-XIV, 1999).

У статуті деяких ОМС, наприклад у п. 1 ст. 57 статуту територіальної громади м. Луцька, місцеві податки і збори мають одну дефініцію – «обов'язкові внески до міського бюджету, що їх здійснюють фізичні та юридичні особи».

Учені Тимченко О. М., Сибірянська Ю. В., Кокшарова С. М. та ін. трактують місцеві податки та збори, як ті, «що встановлені відповідно до переліку і в межах граничних розмірів ставок, визначених Податковим кодексом України, рішеннями Верховної Ради Автономної Республіки Крим, сільських, селищних і міських рад у межах їх повноважень, і є обов'язковими до сплати на території

відповідних територіальних громад» (Тимченко, Сибірянська, Кокшарова та ін., 2012). Приходько В. П., Єгорова О. О. сформулювали таке визначення поняття «місцеві податки» – це «податки і збори, які є обов’язковими до сплати на території відповідних територіальних громад» (Приходько, Єгорова, 2018). Вочевидь, що ці науковці, включаючи місцеві збори у групу місцевих податків, керувалися нормами ст. 10 ПКУ. Практикуючі юристи Толмачьов В.П., Толмачьова В. Н. трактують місцеві податки і збори однаково, пояснюють їхній зміст так: «обов’язкові платежі юридичних та фізичних осіб до місцевих бюджетів, які встановлюються відповідно до закону органами місцевого самоврядування» (<https://yuristy.sumy.ua/>).

З огляду на вищевикладене, пропонуємо такі дефініції податково-правових термінів:

збір (податковий) – форма податку; встановлений законом обов’язковий платіж юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та фізичних осіб до відповідного бюджету;

місцевий збір – вид збору (податкового); встановлений законом обов’язковий платіж, який справляється в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці з метою формування доходів загального фонду місцевого бюджету.

3. Норми, що встановлюють процедури справляння місцевих зборів, у структурі Податкового кодексу України

Під час так званої «Податкової реформи – 2015», на підставі Закону України від 28.12.2014 р. № 71-VIII, до Податкового кодексу України були внесені зміни, зокрема трансформувалися норми ст. 10 і розд. XII, та змінилася структура цих складових частин тексту правового акта (табл. 1).

Таблиця 1

Регулювання місцевих зборів у Податковому кодексі України

Норми, що встановлюють перелік місцевих податків і зборів у податковій системі		Норми, що регулюють процедури справляння місцевих податків і зборів	
01.01.2011 р. – 01.01.2015 р.	з 01.01.2015 р. й дотепер	01.01.2011 р. – 01.01.2015 р.	з 01.01.2015 р. й дотепер
1	2	3	4
Стаття 10. Місцеві податки і збори	Стаття 10. Місцеві податки	Розділ XII. Місцеві податки і збори	Розділ XII. Податок на майно*
10.1. До місцевих податків належать:	10.1. До місцевих податків належать:	Стаття 265. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	Стаття 265. Склад податку на майно
10.1.1. податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	10.1.1. податок на майно;	Стаття 266. Збір за місця для паркування транспортних засобів	Стаття 266. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

Завершення таблиці 1

1	2	3	4
10.1.2. єдиний податок	10.1.2. єдиний податок	Стаття 267. Збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності	Стаття 267. Транспортний податок
10.2. До місцевих зборів належать:	10.2. До місцевих зборів належать:	Стаття 268. Туристичний збір	Стаття 268. Туристичний збір
10.2.1. збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності;	10.2.1. збір за місця для паркування транспортних засобів;		Стаття 268 ¹ . Збір за місця для паркування транспортних засобів
10.2.2. збір за місця для паркування транспортних засобів;	10.2.2. туристичний збір	Розділ XIII. Плата за землю	Статті 269–274, 277, 281–289, де закріплено обов’язкові елементи плати за землю (процедуру справляння земельного податку та орендної плати)
10.2.3. туристичний збір			

**Статті 272, 275, 276, 278–280, 290 виключено на підставі Закону України № 71-VIII від 28.12.2014 р.*

Джерело: узагальнено автором на підставі ПКУ

З 01.01.2015 р. утворилася ще одна суперечність норм ПКУ, що встановлюють види та склад податків і зборів, які становлять державну податкову систему. Згідно п. 8.1 ст. 8 цього кодексу «в Україні встановлюються ... місцеві податки і збори». До проведення вищезгаданої податкової реформи ст. 10 мала назву «Місцеві податки та збори», а у її п. 10.1 та п. 10.2 було закріплено перелік місцевих податків та місцевих зборів відповідно. Унаслідок згаданої реформи ст. 10 ПКУ отримала назву «Місцеві податки», а із змісту цієї статті вбачаємо їхні дві форми – податки (п. 10.1) [податок на майно, єдиний податок] і збори (п. 10.2) [збір за місця для паркування транспортних засобів, туристичний збір]. Правові норми, що встановлюють процедури справляння місцевих податків (окрім єдиного податку) і місцевих зборів у Податковому кодексі України об’єднано у одному розділі XII, який з 01.01.2015 р. має назву «Податок на майно» (табл. 1, рис.).

Маємо констатувати, що розділ XII Податкового кодексу України не позбавлений правових колізій (див. табл. 1 та рис.).

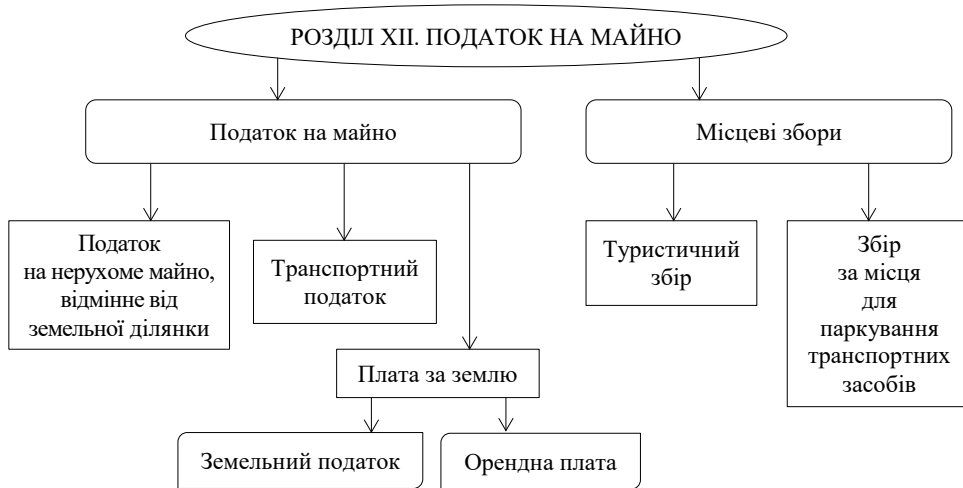


Рис. Обов'язкові податкові платежі, процедури справляння яких закріплено у розділі XII Податкового кодексу України

Джерело: узагальнено автором на підставі розд. XII ПКУ

Перелік місцевих податків, закріплений у п. 10.1 ст. 10 ПКУ містить податок на майно. Отже, обов'язково повинно бути визначено усі його елементи, перелічені у п. 7.1 ст. 7 цього кодексу. У той самий час, у ст. 265 ПКУ визначено, що податок на майно складається з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, транспортного податку, плати за землю, процедури справляння яких закріплено у відповідних статтях розділу XII цього кодексу й вони є різними.

Звідси, цілком логічним є такий висновок, що словосполучення «податок на майно» (краще «податки на майно») – це не назва податку, а назва групи місцевих податків, словосполучення «плата за землю» – це також назва групи обов'язкових безумовних платежів до відповідного місцевого бюджету, які справляються з власників земельних ділянок та землекористувачів.

Включення у розділ XII статті 268¹ «Збір за місця для паркування транспортних засобів» пояснюється визначенням у пп. 268¹.2.1 п. 268¹.1 цієї статті об'єктом оподаткування.

Натомість, розміщення у цьому розділі ст. 268 «Туристичний збір» вважаємо необґрунтованим. Звернімо увагу на той факт, що цей місцевий збір – єдиний, серед існуючих у податковій системі обов'язкових платежів, який не має законодавчо закріпленого об'єкта оподаткування. Враховуючи те, що база оподаткування є фізичною характеристикою об'єкта оподаткування (п. 23.1 ст. 23 ПКУ), одна доба тимчасового розміщення (проживання) – фізичною характеристикою послуги з тимчасового розміщення (проживання), можна стверджувати, що об'єктом оподаткування туристичним збором є послуга з тимчасового розміщення, отримана фізичною особою-платником

збору у місцях проживання (ночівлі), перелік яких наведено у пп. 268.5.1 ПКУ [Недоступ, 2020]. Як бачимо, об'єкт оподаткування туристичним збором не пов'язаний з майном. Отже, ст. 268 не корелюється з назвою розділу XII Податкового кодексу України.

4. Пропозиції щодо розміщення у Податковому кодексі України норм, що визначають порядок справляння місцевих зборів

Місцеві збори – це окрема група обов'язкових платежів (див. рис.), існуючих у податковій системі. Згідно із ст. 265 ПКУ, ці збори не входять у склад податку на майно. Отже, розміщення ст. 268 та 268¹ у розділі XII ПКУ є недоречним. Тому, пропонуємо структуру спеціальної частини Податкового кодексу України (табл. 2), в основу якої покладено види і перелік обов'язкових платежів, встановлених цим кодексом.

Таблиця 2

Структура спеціальної частини Податкового кодексу України, у якій врегульовано процедури справляння існуючих у податковій системі податків і зборів

Існуюча структура правового акта	Структура правового акта, що пропонується
Розділ III. Податок на прибуток підприємств	Розділ III. Загальнодержавні податки
	Глава 1. Податок на прибуток підприємств
Розділ IV. Податок на доходи фізичних осіб	Глава 2. Податок на доходи фізичних осіб
Розділ V. Податок на додану вартість	Глава 3. Податок на додану вартість
Розділ VI. Акцизний податок	Глава 4. Акцизний податок
Розділ VIII. Екологічний податок	Глава 5. Екологічний податок
Розділ IX. Рентна плата	Глава 6. Рентна плата
	Розділ IV. Загальнодержавні ЗБОРИ
	Глава 1. Військовий збір
Розділ X. Податок на майно	Розділ V. Місцеві податки
	Глава 1. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки
	Глава 2. Транспортний податок
	Глава 3. Податок на землю
	Розділ VI. Місцеві збори
	Глава 1. Туристичний збір
	Глава 2. Збір за місця для паркування транспортних засобів

Джерело: авторська розробка

5. Висновки

Сьогодні фіскальна функція існуючих в податковій системі податків і зборів є однаковою – формування загального фонду державного та місцевого

бюджету. Законодавчо закріпленого визначення поняття «місцеві збори» не існує, а наявна у п. 6.2 ст. 6 Податкового кодексу України дефініція податково-правового поняття «збір (плата, внесок)» занадто громіздка, з тавтологією істотної ознаки спрямування обов'язкового платежу, містить у собі умову отримання платниками спеціальної вигоди, що не відповідає дійсності, не в повній мірі корелюється з рентною платою та орендною платою (за землею). У вищезгаданому визначуваному понятті ототожнено збір, плату і внесок – слова, які не є синонімами і мають різне лексичне значення. Запропоновані дефініції податково-правових термінів «збір (податковий)» та «місцевий збір» представляють собою стислі логічні визначення, які містять у собі найістотніші ознаки визначуваного поняття.

Згідно ст. 10 ПКУ в сучасній податковій системі існує дві форми місцевих податків – податки (податок на майно, єдиний податок) і збори (збір за місця для паркування транспортних засобів, туристичний збір). Податку на майно в податковій системі не існує тому, що, по-перше, законодавчо не встановлено його обов'язкові елементи, по-друге, один місцевий податок не може «складатися» з трьох різних місцевих податків. Натомість, майно (у значенні, наведеному в ст. 190 ЦКУ є об'єктом оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, транспортним податком, для групи обов'язкових платежів «Плата за землею» та збору за місця для паркування транспортних засобів. Майно не обкладається туристичним збором. Поєднання у одному розділі, який має назву «Податок на майно», норм, що встановлюють процедури справляння місцевих податків (окрім єдиного податку) і місцевих зборів не має логічного обґрунтування. Назва та структура розділу XII ПКУ, не узгоджується з нормами ст. 10 і ст. 265 цього кодексу.

Запропонована структура спеціальної частини Податкового кодексу України, у якій врегульовано процедури справляння існуючих у податковій системі податків і зборів, цілком і повністю відповідає чинним нормам п. 8.1 ст. 8, п. 9.1 ст. 9, п. 10.1, 10.2 ст. 10 ПКУ та дає можливість, у разі введення в податкову систему України нових загальнодержавних і/або місцевих податків і зборів, вносити доповнення у відповідний розділ цього кодифікованого правового акту.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Теорія держави і права : підручник / О. В. Петришин, С. П. Погребняк, В. С. Смородинський та ін.; за ред. О. В. Петришина. Харків : Право, 2015. 368 с.
3. Загальна теорія держави і права : підручник для студ. юрид. вищ. навч. закладів / М. В. Цвік, О. В. Петришин, Л. В. Авраменко та ін.; за ред.: М. В. Цвіка, О. В. Петришина. Харків : Право, 2009. 584 с.
4. Теорія держави і права в схемах та таблицях : навчальний посібник / кол. авт.; заг. ред. Л. Р. Наливайко. Київ : «Хай-Тек Прес», 2020. 296 с.

5. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/435-15#Text>
6. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / уклад і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.
7. Сучасний тлумачний словник української мови: 65 000 слів / За заг. ред. д-ра філол. наук, проф. В. В. Дубічинського. Харків : ВД «Школа», 2006. 1008 с.
8. Словник української мови: [в 11 т.] / АН Української РСР, Ін-т мовознав. ім. О. О. Потебні; редкол.: І. К. Білодід (голова) [та ін.]. Київ : Наук. думка, 1970–1980. Т. 3: ред. тому: Г. М. Гнатюк, Т. К. Черторизька. 1972. 744 с.
9. Юридична енциклопедія: В 6 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко та ін. Київ : Укр. енцикл., 1998. URL: <https://cyclp.com.ua/content/view/330/43/>
10. Митна енциклопедія: У двох томах. Т. 1 / відп. ред. І. Г. Бережнюк. Хмельницький : ПП Мельник А. А., 2013. 472 с.
11. Загородній А. Г., Вознюк Г. Л. Фінансово-економічний словник. Київ : Знання, 2007. 1072 с. URL: <https://cyclp.com.ua/content/view/1497/1/>
12. Податкова система України: тренінг-курс : навч. посіб. / О. М. Тимченко, Ю. В. Сибірянська, С. М. Кокшарова та ін.; заг. ред. О. М. Тимченко; передм. Т. І. Єфіменко. Київ : ДННУ «Акад. фін. управління», 2012. 656 с.
13. Словник основних термінів. *Офіційний вебпортал Державної податкової служби України*. URL: <https://tax.gov.ua/korisni-posilannya/slovník>
14. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
15. Порядок функціонування єдиного рахунка та виконання норм статті 35¹ Податкового кодексу України центральними органами виконавчої влади : постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2020 р. № 321. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/321-2020-п#n11>
16. Про місцеві податки і збори : указ Президента України від 25.05.1999 р. № 565/99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/565/99#Text>
17. Про проект Закону України про місцеві податки і збори : постанова Верховної Ради України від 17.06.1999 р. № 754-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/754-14#Text>
18. Статут територіальної громади міста Луцька : рішення міської ради від 23.08.2007 р. № 3. URL: <https://www.lutskrada.gov.ua/pages/city-charter>
19. Приходько В. П., Єгорова О. О. Місцеві податки та збори. Ужгород, 2018. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/19804/1/Місцеві%20податки%20та%20збори_для%20cay.pdf
20. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи : Закон України від 28.12.2014 р. № 71-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/71-19/ed20150101#n1246>
21. Недоступ К. К. Туристичний збір: аналіз правового регулювання порядку справляння. *Економічна теорія та право*. 2020. № 1 (40). С. 142–161. DOI: 10.31359/2411-5584-2020-40-1-142

References:

1. Podatkovyi kodeks Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 02.12.2010 r. № 2755-VI [Tax Code of Ukraine : Law of Ukraine dated December 02, 2010]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (access date: June 17, 2022).
2. Petryshyn, O. V., Pohrebniak, S. P., Smorodynskyi, V. S. and others. (2015). *Teoriia derzhavy i prava* [Theory of the state and law]. Kharkiv : Pravo.
3. Tsvik, M. V., Petryshyn, O. V., Avramenko, L. V. and others. (2009). *Zahalna teoriia derzhavy i prava* [General theory of the state and law]. Kharkiv : Pravo.

4. Nalyvaiko, L. R. (Eds.). (2020). *Teoriia derzhavy i prava v skhemakh ta tablytsiakh* [Theory of the state and law in diagrams and tables]. Kyiv : “Hi-Tech Press”.
5. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy vid 16.01.2003 r. № 435-IV [The Civil Code of Ukraine dated January 16, 2003]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (access date: June 17, 2022).
6. Busel, V. T. (Eds.). (2005). *Velykyi tumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy* [Large explanatory dictionary of the modern Ukrainian language]. Kyiv. Irpen : VTF “Perun”. [in Ukrainian]
7. Dubichynskyi, V. V. (Eds.). (2006). *Suchasnyi tumachnyi slovnyk ukrainskoi movy: 65 000 sliv*. [Modern Ukrainian Explanatory Dictionary: 65 000 words]. Kharkiv : VD “ShKOLA”. [in Ukrainian]
8. Hnatiuk, H. M., Chertoryzka, T. K. (Eds.). *Slovnyk ukrainskoi movy: [v 11 t.] T. 3* (1972). [Dictionary of the Ukrainian language (in 11 volumes). Vol. 3]. Kyiv : Nauk. Dumka.
9. Shemshuchenko, Yu. S. and others (Eds.). (1998). *Yurydychna entsyklopediia: V 6 t.* [Legal Encyclopedia: in 6 volumes]. Kyiv : Ukrainian encyclopedia. URL: <https://cyclop.com.ua/content/view/330/43/> (access date: June 17, 2022).
10. Berezniuk, I. H. (Eds.) and others (2013). *Mytna entsyklopediia: U dvokh tomakh. T. 1* [Customs Encyclopedia: in 2 volumes. Vol. 1]. Khmelnytskyi : Press Melnik A. A.
11. Zahorodnii, A. H., Vozniuk, H. L. (2007). *Finansovo-ekonomichnyi slovnyk*. [Financial and economic dictionary]. Kyiv, Znannia. URL: <https://cyclop.com.ua/content/view/1497/1/> (access date: June 17, 2022).
12. Tymchenko, O. M. (Eds.), Sybirianska, Yu. V., Koksharova, S. M. and others (2012). *Podatkova systema Ukrainy : treninh-kurs* [Tax system of Ukraine : training course]. Kyiv : DNU “Acad. Finn. management”.
13. *Slovnyk osnovnykh terminiv. Ofitsiyni vebportal Derzhavnoi podatkovoi sluzhby Ukrainy*. [Dictionary of basic terms. Official website of the State Tax Service of Ukraine]. URL: <https://tax.gov.ua/korisni-posilannya/slovník> (access date: June 17, 2022).
14. *Biudzhetni kodeks Ukrainy vid 08.07.2010 r. № 2456-VI* [Budget Code of Ukraine dated July 8, 2010]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (access date: June 17, 2022).
15. *Poriadok funktsionuvannya yedynoho rakhunka ta vykonannya norm statti 351 Podatkovoho kodeksu Ukrainy tsentralnymi orhanamy vykonavchoi vlady : postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 29.04.2020 r. № 321* [The Procedure for the operation of a single account and the implementation of the norms of Article 35-1 of the Tax Code of Ukraine by the central executive authorities : Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 321 dated April 29, 2020]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/321-2020-п#п11> (access date: June 17, 2022).
16. *Pro mistsevi podatky i zbory : ukaz Prezydenta Ukrainy vid 25.05.1999 r. № 565/99* [On local taxes and fees: decree of the President of Ukraine No. 565/99 dated May 25, 1999]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/565/99#Text> (access date: June 17, 2022).
17. *Pro proekt Zakonu Ukrainy pro mistsevi podatky i zbory : postanova Verkhovnoi Rady Ukrainy vid 17.06.1999 r. № 754-XIV* [On the draft Law of Ukraine on local taxes and fees : resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine No. 754-XIV dated June, 17 1999]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/754-14#Text> (access date: June 17, 2022).
18. *Statut terytorialnoi hromady mista Lutska : rishennia miskoi rady vid 23.08.2007 r. № 3* [Statute of the territorial community of the city of Lutsk : decision of the city council of August 23, 2007 No. 3]. URL: <https://www.lutskrada.gov.ua/pages/city-charter> (access date: June 17, 2022).
19. Prykhodko, V. P., Yehorova, O. O. (2018). *Mistsevi podatky ta zbory* [Local taxes and fees]. Uzhhorod. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/19804/1/Місцеві%20податки%20та%20збори_для%20сату.pdf (access date: June 17, 2022).

20. Pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy ta deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo podatkovoi reformy : Zakon Ukrainy vid 28.12.2014 r. № 71-VIII [On amendments to the Tax Code of Ukraine and some legislative acts of Ukraine regarding tax reform : Law of Ukraine dated December, 28 2014 No. 71-VIII]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/71-19/ed20150101#n1246> (access date: June 23, 2022).

21. Nedostup, K. K. (2020). Turystychnyi zbir: analiz pravovoho rehuliuвання poriadku spravliannya [Tourist tax: analysis of legal regulation of payment procedure], Ekonomichna teoriia ta pravo, no. 1 (40), pp. 142–161.

THE NORMS THAT ESTABLISH THE PROCEDURES FOR COLLECTION OF LOCAL TAXES IN THE STRUCTURE OF THE TAX CODE OF UKRAINE

Kateryna Nedostup,

Postgraduate Student at the Department of Civil, Economic
and Environmental Law of National Technical University Dnipro Polytechnic

orcid.org/0000-0003-0122-7007

nedostup.k.k@nmu.one

Purpose. The purpose of the article is to substantiate the proposal regarding the placement of legal norms that establish the procedure for collection of local taxes in the structure of the Tax Code of Ukraine.

Methods. The quantitative text processing of the text of the Tax Code of Ukraine followed by the interpretation of the results was carried out with the help of content analysis. The formal and legal method was used for the logical processing of legal norms. The comparative method was used when comparing the structure of the code throughout its validity period and the grouping method was used during the division of local taxes and fees depending on the object of taxation.

Results. It was substantiated that the legally established definition of the concept of “tax (fee, contribution)” has a tautology of essential features of the direction of mandatory payment. It contains the condition that payers receive a special benefit, which does not correspond to reality, is not fully correlated with rent payments and rent (for land). The words that are not synonyms and have different lexical meanings are identified in the defined concept. The logical definitions of the tax-legal terms such as “tax” and “local tax” which reveal the essence of these mandatory payments were formulated. It was proven that there is no property tax in the tax system. The norms of article 265 of the Tax Code of Ukraine are contrary to common sense – one local tax cannot “consist»” of three local taxes that have different legally established mandatory elements. It was emphasized that today, if business entity has the appropriate property (within the meaning given in article 190 of the Civil Code of Ukraine), it may be a payer of real property tax other than land, transport tax, land tax and parking spaces tax. The object of tourist taxation is not legally established. It was proven that it is a temporary accommodation service received by individual who is a taxpayer in the places of residence (overnight stay), the list of which is given in paragraph 268.5.1 of the Tax Code of Ukraine. It was emphasized that the name and the structure of Section XII of the Tax Code of Ukraine are not consistent with the norms of article 10 and article 265 of this Code. This section of the codified legal act includes the norms that establish the procedure for collection of the tourist tax, which is not taxed on property.

Conclusions. The proposed structure of the special part of the Tax Code of Ukraine, which includes the procedures for collection of existing taxes and fees in the tax system, fully complies with the current norms of paragraph 8.1 of article 8, paragraph 9.1 of article 9 and paragraphs 10.1, 10.2 of article 10 of the Tax Code of Ukraine. It provides the opportunity to make additions to the relevant section of the Tax Code of Ukraine in case of the introduction of new national and/or local taxes and fees into the tax system of Ukraine.

Key words: local taxes, tax code, property tax, component part of the text of the code, structure of the code.